

Zaterdag,

4 November.

OFFICIEEL GEDEELTE.

PUBLIKATIE.

VAN WEGE EN IN NAAM DES KONINGS,
DE GOUVERNEUR GENERAAL VAN NEDERLANDSCH INDIE.

Den Raad van Nederlandsch Indië gehoord;

*Allen, die deze zullen zien of hooren
lezen, Salut! doet te weten:*

Nademaal bij besluiten van den 29sten September jl. no. 1, 2 en 3 en van den 3den dezer no. 3 en 4, 12den dito no. 1 en 4 en 18den dezer no. 1, de algemeene en speciale voorwaarden voor de verpachting van 's lands middelen op Java en Madura, de opium-pacht daaronder begrepen, voor het jaar 1838 zijn vastgesteld, zoo wordt aan een iegelijk bij deze kennis gegeven, dat bij de gemelde besluiten respectievelijk bepaald is:

Eerstelijk: Dat de algemeene voorwaarden voor de verpachting der onderscheidene middelen op Java en Madura, zoo als die voor het loopende jaar werken en bij Staatsblad 1837 no. 1 vervat zijn, ook voor het jaar 1838 voortdurend zullen zijn.

Ten tweede: Dat het debiet van opium in het klein, gedurende het jaar 1838 zal worden verpacht op dezelfde bepalingen en voorwaarden, als krachtens de resolutie van den 25sten September 1836, no. 39, voor het loopende jaar in werking zijn, behoudens de wijziging van art. 5 dier voorwaarden, ten gevolge van het bepaalde bij § a en b hier onder,

a. Dat de Pachters voor de aan hen te verstrekken opium zullen moeten betalen, voor de Bengaalsche f 125 (honderd vijf en twintig gulden) koper per katti, en voor de Levantsche f 120 (honderd en twintig gulden) koper per katti, en wel bepaaldelijk in kopergeld of koper Bankpapier.

b. Dat het aan de Pachters zal vrijstaan, om steeds minder Bengaalsche amfoen tegen zoo veel meerder Levantsche te ontvangen, dan bij het tarief bepaald is, doch niet Bengaalsche ter vervanging van Levantsche.

Ten derde: Dat de overige middelen op Java en Madura zullen worden verpacht op de voorwaarden, daarvoor krachtens de Publikatie van den 21sten October 1836 (Staatsblad no. 51) in werking, behoudens de wijzigingen, daar in te brengen, naar aanleiding der hieronder volgende bepalingen.

Ten vierde: Dat art. 11 der voorwaarden van verpachting van het regt tot den verkoop van arak, rum en tjoe zal worden gelezen, als volgt:

„Alle arak, rum of tjoe, in mindere hoeveelheid dan van een halve legger of 104 Kannen, welke niet van den Pachter der residentie over het loopende jaar zal zijn ingekocht en voorts alle arak, rum of tjoe, welke zonder het vereischt bewijs van genoemden Pachter zal worden vervoerd, zal bij aanhaling worden verbeurd verklaard en den bezitter of vervoerder daarenboven worden opgelegd een boete, gelijkstaande met de waarde van de aangehaalde arak, rum of tjoe, mits in geen geval minder zijnde dan vijftig gulden en wanneer de uitvoer uit een stokerij heeft plaats gehad, dan vijf honderd gulden.

„Hierbij wordt echter verklaard, dat het verbod tegen het bezit van arak, rum of tjoe, bij mindere hoeveelheden, dan van een halve legger, welke is ingekocht bij den Pachter van het vorige jaar, eerst gerekend wordt integaan na den 15den Januarij.

Ten vijfde: Dat het middel der pandjes huizen, slechts voor het jaar 1838, en dus niet, zoo als in de afdeeling Buitenzorg en in de residentie Kediri over de jaren 1837, 1838 en 1839 heeft plaats gehad, voor drie jaren zal worden verpacht, met bepaling verder, dat art. 13 dier voorwaarden zal worden gelezen, als volgt:

„De Pachter is verplicht om van de onuitgeloste en vervallen pand-goederen, na onttrekking van den vastgestelden beleenings-termijn, aan het plaatselijk bevoegd gezag, te weten de Resident van Batavia, dierechtig op ultimo Januari en December van elk jaar, voor de alsdan verlopen laatste zes maanden, en in de overige residentien, daaronder gerekend Buitenzorg, Krawang, Patjitan, Griessie, Madura en Samatara, dierechtig op ultimo April, Augustus en December van elk jaar, voor de alsdan verlopen vijf laatste maanden, op te leveren aan het fonds van f 100 (honderd gulden) voor elk pand-goederen, na voorafragende de bevoegde gezag, en zonder toezigt eener door den resident te benoemen commissie, in het openbaar worden verkocht; zullende echter het meerder bedragen dan het beleende, het welk deze goederen bij verkoop mogten halen, na korting der verkoop-onkosten en interessen, aan den eigenaar of de erfgenamen daarvan, zullen de onafgehaalde gelden, na verloop van een jaar, vervallen aan het fonds van bevoegde besteren te Batavia.

Ten zesde: Dat het middel der onderscheidene Bazaars en Warongs op Java, met uitzondering van die in de residentie Batavia en in de afdeelingen Buitenzorg en Krawang, zoomeer in de residentien Soerakarta, Djocjokarta, Banjoemas, Baglen, Madion en Kediri en in de assistent residentie Patjitan, waarover het bij § a en b hieronder is gehandeld, zal worden verpacht op de voorwaarden, daarvoor in het loopende jaar in werking, behoudens de hierna te melden veranderingen.

a. dat art. 13 der voorwaarden zal luiden als volgt:

„Van het zout, aan de meerder stranden aangemaakt en uit 's Gouvernements pakhuizen verkocht zijnde, zal nergens, onder welk voorwantsel ook, eenige handeling mogen geschieden. Het is misdrien bepaaldelijk verboden, om van de zout-verkoopers eenige betaling te vorderen, voor zit-plaatsen op de Bazaars of binnen derzelver limieten, dan wel voor het schoonhouden der markten, of onder eenige andere benaming; een en ander onder verbeurde der boete, bij art. 5 der voorwaarden van dit middel vastgesteld; zullende van de zijde der plaatselijke autoriteiten, naauwkeurig worden toegezien, dat het aan ieder vrij en onverlet blijve, om het bedoeld middel op de Bazaars en binnen derzelver limieten, van te gebruiken te stellen, terwijl op de pachters, die dezen verkoop belemmeren, ten strengste zal worden toegepast, de straf bij art. 8 der voorwaarden van dit middel bepaald.

b. dat ook de Bazaars en Warongs in de residentien Soerakarta, Djocjokarta, Banjoemas, Baglen, Madion en Kediri, zoomeer in de afdeeling Patjitan, voor 1838, zullen worden verpacht op de hierboven in art. 6 bedoelde voorwaarden, met de daarin bij § a van dat artikel gebragte wijziging, en zulks ter vervanging van de vroeger voor die landschappen vastgestelde voorwaarden van verpachting van het onderwerpelijk middel, met instandhouding nogtans van de daarbij bevestigde bepalingen, welke in werking zijn, en en behoudens het hieronder in § d bepaalde.

c. dat de Bazaars en Warongs in de residentie Batavia en in de afdeelingen Buitenzorg en Krawang, zullen worden verpacht op de voorwaarden, daarvoor thans in werking, met in achtneming daarbij van het bepaalde bij § a hieronder.

d. dat in het algemeen van Bazaar geregtigheid op Java zullen zijn vrijgesteld, de Bokken, Schapen, Geiten en Herten.

Ten zevende: Dat art. 6 van de voorwaarden van het zoogenaamde middel der kleine eilanden bij en om Batavia en Buntam, voor zoo veel betreft de pacht der Duizend-eilanden (Batavia) zal worden veranderd, als volgt:

„Evenwel zal het visschen van koraal of kalksteen, welke op en nabij of tusschen de Duizend-eilanden, of elders wordt gevonden, door den pachter, zoo wel aan genoemde eiland bewoners als aan anderen kunnen worden afgestaan, die echter als dan, even als de pachter, verplicht zullen zijn, de kalksteen te Batavia en op geene andere plaats in te vo-

ren of te verkoopen, sub poene eener boete van honderd tot tweehonderd guldens en confiscatie van het alzo wederrechtelijk ingevoerde of verkochte.

De pachter zal voor dezen afstand mogen heffen, voor eenne prauw sampang van 10 koiangs f 11 (elf guldens) en voor eenne prauw Tenggang van tien koiangs f 9 (negen guldens). Zulzende voor kleinere prauwen, deze gerechtigheid naar evenredigheid worden verminderd, ter bepaling van den resident.

De pachter zal echter geene gerechtigheid mogen heffen van de koraal steen, welke voor Gouvernements-rekening van gemelde visscherij magt worden afgehaald; — ook is hij gehouden, om de kalksteen tegen eenen billijken prijs aan de kalkbranders te verkoopen; zullende, wanneer over den te hoogen prijs klagten mogten inkomen, worden gehandeld, alsoe als bij het slot van art. 5 der voorwaarden van dit middel is bepaald.

En zulzende, dat de pachters van het middel der kleine vissch. of garnaal-vangst, langs de kust van Bantam, zoozoo, dat der visscherijen in de residentie Bantam, gerechtigd zullen zijn, om van alle eigenaren van visschers-vaartuigen (maljangan), te huis behoorende in de residentie Bantam, naar de koraal-vangst, eenen procent van de waarde hunner vissch. vaartuigen, te betalen, te weten, van f 10:— in eens van elk vaartuig, bij de terugkomst van hetzelfde.

En wordt alomtverder aan een iegelijk kennis gegeven, dat de ten gevolge van voorschrevene bepalingen door de gemeeneerde autoriteiten aftekondigen pachtvoorwaarden, zullen worden beschouwd, als in deze publicatie te zijn geinsereerd en te hebben kracht van wet.

En op dat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze alom, zoo wel in de Nederlandsche als in de Inlandsche taal, gepubliceerd en geaffigeerd ter plaatse waar zulke gebruikelijk is.

Lasten en bevelen voorts, dat alle hoogere en lagere kollegien en ambtenaren, justiciëren en officieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de stipte nakoming dezer de-hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

Gegeven te Batavia, den 28sten October 1837.

DE EERENS.

Ter orde van den Gouverneur Generaal.

De waarnemend Algemeene Secretaris,

CORNETS DE GROOT.

EXTRACTEN uit het Register der Besluiten van den Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.

BATAVIA, den 30sten October 1837. (No. 5.)

Gelet, enz.

1. Dat de Minister van de Koloniën, bij Koninklijk besluit van den 3den Januarij 1837, no. 39, waarbij, met wijziging in zoo verre van art. 13 van Hoogheidskeijzerlijk besluit van den 5den October 1828, no. 205, (zie Indisch Staatsblad van 1829, no. 17), wordt bepaald:

1. Dat bij eenne dienst van tien of meer jaren, het pensioen voor de Christen Leeraren der eerste klasse, zal worden gebracht, voor gehuwden of weduwnaars met onverzorgde kinderen, op honderd en twintig guldens (f 120) voor ieder in Indië doorgebragt dienstjaar en voor de ongehuwden of weduwnaars, geene kinderen tot hunnen last hebbende, op honderd guldens (f 100) en

2. Dat voor de mindere klassen van Christen Leeraren den bij het voorschreven Koninklijk besluit van den 5den October 1828, no. 205, bepaalden maatstaf, zal behouden blijven; en

3. Dat de slot bepaling van het boven aangehaalde art. 13, van het laatst gemelde besluit zal vervallen, zoo dat voortaan, de pensioenen der Christen Leeraren aan het daarbij vastgestelde maximum van f 3000, niet meer zullen zijn goedgevonden en verstaan.

Te bepalen dat opgemeld Koninklijk besluit in het Staatsblad en in de Javasche Courant zal worden geinsereerd.

Accordeert met voorschreven register;
De waarn. Algemeene Secretaris,
CORNETS DE GROOT.

BATAVIA, den 1sten November 1837. (No. 1.)

Gelesen, enz.

Den Raad van Nederlandsch Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

De respectieve ontvangsters der inkomende en uitgaande regten te Batavia, Samarang en Sourabaya, bij deze te mag-

tigen, om gedurende één jaar na het in werking brengen van de bij publikatie van den 25sten September jl. gearresteerde tarieven van inkomende regten op Java en Madura, als bewijzen van Nederlandschen oorsprong voor zoodanige voortbrengselen van den nationalen grond en nijverheid, voor welke die bewijzen vroeger niet gevorderd werden, aantenemen, oorspronkelijke factuur en commercie brieven of andere stukken, mits ontwijfelbare bewijzen dragende van echtheid;

Zullende, in geval van twijfel, hieromtrent de beslissing worden ingeroepen, te Batavia, van den Directeur der Middelen en Domeinen en te Samarang en te Sourabaya, van de respectieve residenten aldaar.

En zal afschrift, enz.
Accordeert met voorschreven register;
De waarn. Algemeene Secretaris,
CORNETS DE GROOT.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal, zijn

CEPENSIONEERD:

De generaal majoor titulair J. B. Cleerens, en

De kapitein der infanterie G. Heijdeman, welke tevens is benoemd tot assistent administrateur der tinnijnen te Banka Kotta, residentie Banka.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

MENGELINGEN.

EEN TOONEEL VOOR HET HOF VAN ASSISES.

Reeds tien uren lang waren de twaalf gezwoorenen, die over het lot van den wagens meord beschuldigten George Waugham beslissen moesten, in de zaal der beraadslagingen bijeen. Ongeduldig wachtte het publiek, en kon de reden van hun dralen niet bevredigen. Waugham's zaak was zeer eenvoudig. De bezwaren, welke zich bij de debatten tegen hem opgedaan hadden, waren zoo baarlijk, dat niemand vermoed had, dat de gezwoorenen meer dan vijf minuten noodig gehad zouden hebben, om eenstemmig de schuldigverklaring over hem uit te spreken.

Het geval was het volgende. Een rijke brouwer George jaar, twee kleine uren van de hoofdstad, in de sloot langs eenen veldweg, met drie steken van een mes vermoord gevonden. Uit den toestand der wonden kon men afleiden, dat de meord gedurende den nacht te voren gepleegd moest zijn. Het mes werd gevonden, en als eigendom van George Waugham, een landman uit de nabijheid, herkend. De regter van instructie begeeft zich met zijne lieden naar desselfs huis. Hij vindt er een bebloed vest. Het blijkt, dat dit vest juist datgene was hetwelk Waugham den voorgaanden avond gedragen had, en met hetwelk hij ten twee uren des morgens, langs denzelfden weg, waarop Platt vermoord werd, naar huis gekomen was. In den zak van dit vest vond men den zakdoek, van welke de vermoorde zich den vorigen dag bediend had.

George Waugham wist, tot weêrlegging dezer bezwaren, niets anders in te brengen, dan de gewone uitvluchten. Hij had, zeide hij, in de herberg de witte Zwaan, waar hij des avonds gegeten had zijn mes uit onachtszaamheid op de tafel laten liggen; het bloed op zijn vest kwam daarvan, dat hij sterk uit den neus gebleed had, en den zakdoek had hij op dat gedeelte van den weg, langs hetwelk Platt vóór zijne verwonding gekomen moest zijn, gevonden.

Men weet, wat er van zulke, door geenerlei bewijzen gestaafde, voorgevens doorgaans te denken is. Zij konden dus de kracht der zoo duidelijke bewijzen niet verzwakken. Daarboven stond Waugham algemeen bekend voor een man van een opvliegend en gewelddadig karakter.

En evenwel hadden de gezwoorenen reeds volle tien uren met beraadslagen doorgebragt. Welken twijfel konden zij toch hebben? Men hoore! Elf van hen hadden de door het geragt gestelde vraag, of de aangeklaagde schuldig zij, terstond en zonder bedenken met ja! beantwoord; maar de twaalfde sprak, tot groote verbazing zijner mede-gezworenen, dat hij niet kon beslissen. Men dacht, dat er een onbetrouwbare zaak was, die de twaalfde onderzocht, en dat hij twijfelachtig mogelijk toegelicht. De gezwoorene zeide weder: neen! Nu las men de akten, wikte en weeg de verklaringen der getuigen, redeneerde, discutiëerde, — alle moeite was vergeefs; de gezwoorene bleef bij zijn neen!

Volgens de Engelsche wet moet de uitpraak der gezwoorenen volstrekt eenstemmig zijn. Zij blijven in de raadzaal opgesloten, buiten gemeenschap met iemand hoegenaamd, zonder licht, zonder veedzel, zoo lang tot dat de eenstemmigheid er is.

Nadat de elf gezwoorenen alles uitgeput hadden, wat zij bedenken konden, om het hardnekkig neen zeggen van hunnen ambtgenoot te bestrijden, namen zij het besluit, zoo lang geduld te hebben, tot dat verveling of honger den weêrkerstigen bedwongen zou hebben. Zoo bleven zij tien uren lang wachten, nu eens slapend, dan lezend, dan weder van harddravertien, banengevechten enz. pratend. Toen zij echter zagen, dat de koppige man het niet opgaf, begonnen zij hem een voet aan beurtelings met verwijten en sneeringen te bestormen. De een bad in naam van zijne uitgehongerde maag, de ander drong hem zijne vrouw en

kinderen op het gemoed, een derde gaf zijne knorrigheid in woorden lucht, een vierde schold; alles vruchteloos. De gezworenen week geen haarbreed van zijn onverzettelijk neen!

Eindelijk nam de oudste der gezworenen, als zoogenaamde voorzitter, het woord. „Mijne Heeren,” zeide hij, „reeds van het eerste oogenblik stond mijne overtuiging vast, want terstond heb ik op de vraag het ja! gesproken. Desniettemin moet ik erkennen, dat eene zoo hardnekkige tegenovertuiging de mijne min of meer doet wankelen. Onze collega moet van de onschuld des aangeklaagden zeer gewis zijn; anders zou hij voorzeker onze voorstellingen en dragredenen niet hebben kunnen wederstaan. Zulk eene zedelijke gewisheid, hoe wonderlijk zij ook mag voorkomen, behoort niet in den wind geslagen te worden. En wat ook kunnen wij er tegenover stellen? Al bleven wij ook een jaar lang achter ons ja! verschanst liggen, zoo zouden wij zijn neen! toch niet verzetten, want het schijnt zoo vast te staan als de rotsen in Schotland. Door eenstemmigheid der Jury te eischen, heeft de wet aan de minderheid het recht van prijspraak toegekend. Daar wij ons nu vergeefs alle mogelijke moeite gegeven hebben om de bevestigende eenstemmigheid te erlangen, blijft ons niets meer over dan tot de ontkennende eenstemmigheid over te gaan, door alle elf ons bij de meening van den twaalfden te voegen. Ik denk, dit is het beste, wat wij doen kunnen, en dit doende zullen wij daarenboven handelen in het belang van onzen tijd en van onze ingewanden.”

Deels uit verveling, deels uit afmatting, stemden de gezworenen, de een voor, de ander na, in den voorslag van hunnen president, en zoo traden alle twaalf, na elf ure opgesloten geweest te zijn, in de gerechtszaal, en spraken hun: Neen, de aangeklaagde is niet schuldig! — Over deze uitspraak verbaasden de aanwezigen zich nog veel meer, dan over de ongehoord lange barensweeën, waaronder zij haar aanwezen gekregen had.

Toen de zitting opgeheven en de gezworenen op het punt waren om van elkander te gaan, verlangde de stijfhoofd van hen, dat zij nog eene minuut lang met hem in de raadkamer terugkeeren en er hem gehoor schenken zouden.

„Oho!” riep de president, „de heer collega heeft zeker besloten ons uit te hongeren.

„Ik vraag u verschooning, mijne Heeren,” zeide de gezworene hoog ernstig; „ik wenschte u de beweegreden mijner hardnekkigheid mede te deelen. Ik wil u bewijzen, dat zij uit het hart, niet uit het hoofd voortkwam. Denkt gij dan, dat mijn honger niet even gebiedend was als de uwe? Maar mijn geweten is nog sterker dan mijne maag.”

Deze woorden prikkelden de nieuwsgierigheid der Jury-leden; zonder verdere tegenspraak volgden zij hem in de kamer.

„Mijne Heeren,” sprak nu de gezworene, op een plegtigen toon, „weet indachtig, dat al wat binnen deze muren gebeurt tot uwen ambtverplicht behoort, en derhalve met het diepste stilzwijgen bedekt moet blijven. Zoo aanstaande zult gij weten, waarom ik op deze uwe stilzwijgenheid moet kunnen rekenen. Zwerft mij dus, van alwat gij nu hooren zult niets te zullen openbaren!” — Zij deden den eed. —

„Nu, hoort, waarom ik zoo hardnekkig geweigerd heb, George Waugham te laten veroordeelen. Ik deed zulks, omdat George Waugham den moord niet gepleegd heeft.

„Hoe kunt gij dit weten?”

„Omdat — ik zelf de moordenaar ben.”

De gezworenen beelden terug, en de verhalen ging voort: „Francis Platt had mij eenen hoon aangedaan, dien een jaloezsch echtgenoot nimmer vergeeft. Ik alleen kende mijne schande; zij was niet openbaar, en evenwel verscheurde zij mijn binnenste. Ik besloot mij te wreken. Het was mij bekend, dat Platt den 11den Julij seer laat dien weg langs moest komen. Op hem wachtende, nam ik in de witte Zwaan het avondeten. Daar heb ik op de tafel het mes gevonden, waarmee ik den moord begaan heb. Na de volvoering heb ik mijne handen, die bebloed waren, aan den zakdoek van mijn slagtoffer afgeveegd. Uit vrees, dat die doek mij verraden mocht, wanneer ik dien bij mij hield, wierp ik denzelfden weg. Dit alles komt volkomen overeen met de verklaringen van den beschuldigde. Toen ik hoorde, dat men Waugham verdacht hield; en dat men hem in hechtenis genomen had, was mijne eerste gemoedsbeweging, mij zelf aan te geven, om eenen onschuldigen te redden. Vervolgens echter bedacht ik, dat, zoo ik verklaarde de dader te zijn, men onderzoek zou doen naar mijne beweegredenen, en dat mijne huwelijksleer, die mij boven allen gaat, in gevaar zou komen van openbare smet. Ook hoopte ik, dat het onmogelijk zijn zou, Waugham wegens eene misdaad te veroordeelen, welke hij niet begaan had. Ik zweeg dus. Naderhand hoorde ik, dat een voorbeeldeloos zamentreffen der omstandigheden de veroordeeling van den ongelukkigen waarschijnlijk maakte, en nu wilde ik spreken. Daar vernam ik, dat ik tot lid der Jury verkozen was, voor welke Waugham verschooning moest. Nu zweeg ik, omdat ik het middel in handen had, om den onschuldigen te redden, zonder den schuldigen aan te klagen. Gij weet, mijne Heeren, welk middel het geweest is. Ik heb mij daarvan, gelijk gij gezien hebt, met vrucht bediend. Mijne vrouw is intusschen gestorven, en binnen drie dagen ben ik niet meer in Engeland. Ik loop dus geen gevaar door mij aan u te ontdekken. Krachtens uwen eed, zal ik mijzelf drie dagen lang.”

Hier eindigde hij en verliet de zaal. De gezworenen zagen hem sprakeloos na.

OUDE ROGGE.

In het 22ste stuk van de *Verhandelingen des Vereines zur Beforderung des Gartenbaues in den Preussischen Staaten* nu onlangs uitgegeven, wordt, volgens gewoonte bericht gegeven, van hetgeen er in de verschillende bijeenkomsten van die Maatschappij verhandeld is geworden. In de vergadering van 4 Januarij 1834, bragt de President, Professor Link met den Secretaris, een klein monster ter tafel van eene partij rogge, die in het Koninklijk militaire magazijn te Neisse nog zorgvuldig bewaard wordt, en die volgens overlevering, sedert de Zweedsche

bezittingen van Neisse in 1641, bij den toenmaligen hongersnood door den kommandant dier Vesting, aldaar verzameld is geworden, en die dus ruim 190 jaren oud zijn moet. Nog zeer onlangs was er op Koninklijk bevel een klein gedeelte van die rogge gemalen geworden en men had er zeer goed smakelijk brood van gebakken. Men gaf ook van die rogge aan den tuinman van het instituut, om te beproeven, of zij nog groeijen wilde, maar de proef gelukte niet en het bleek, dat de rogge derzelver kiemkracht verloren had.

Over den handel in Schrijfpennen (van vogels) en metalen Schrijfpennen in Engeland.

Volgens een bericht van den geleerden Faraday aan de Royal Institution te Londen, vervaardigen eenige der oudste huizen te Londen, ieder jaarlijks zes millioenen vederpennen. Gedurende de laatste zeven jaren, werden te Londen aan vedereschachten voor die fabrieken aangebragt:

In het jaar 1828	22,418,600
» » » 1829	23,119,800
» » » 1830	19,707,400
» » » 1831	20,000,000
» » » 1832	17,000,000
» » » 1833	23,976,600
» » » 1834	18,732,000

De stalen schrijfpennen worden in eenige, door hem vermelde, fabrieken, thans in verbazende menigte vervaardigd, b. v. in de fabriek der Hn. Gallas, te Birmingham, zijn ongeveer 300 personen bestendig daarmede bezig, en er worden bij hen jaarlijks 40 tonnen staal (40,000 Ned. ponden!) alleen voor dit artikel verbruikt; en men kan uit een ton staal 1,035,360, dus bijna twee millioenen pennen vervaardigen. Men mag stellen, dat in geheel Engeland driemaal zoo veel staalpennen als in de fabriek van de Hn. Gallas, dus jaarlijks ongeveer 220,000,000, gemaakt worden. Maar ofschoon nu tienmaal zee veel staalpennen vervaardigd worden, als te voren pennenschachten tot schrijfpennen bereid, is de handel in gewone vederpennen echter slechts zeer weinig afgenomen, en is tegenwoordig zelfs toenemende.

(DINLEER, *Polyt. Jour.* 56 B. 3 H. a. 237; uit de *Literary Gazette* No. 959).

ONGEVOLICHTHEID VOOR DE PIJN.

De leerlingen van Meester spraken veel over de ongevolichtheid voor pijn, welke zekere personen, in den krampachtigen staat, die zij magnetische slaap noemen, verkrijgen. Eenige voorbeelden, medegedeeld door den geleerden schrijver van het *Journal des Naturalists*, bewijzen, dat deze ongevolichtheid ook in zeldere gevallen, gedurende den natuurlijke slaap kan plaats grijpen. Wij zullen het merkwaardigste dier gevallen aanhalen:

» Voor eenige jaren, zegt hij, werd een landbouwer, van eene kleine reis terugkomende, door den nacht overvallen. Zijnen weg niet meer kunnende vinden, ging hij op het plat van eenen kalkoven zitten, en daar het zeer koud was, sloot hij zijne verkleumde beenen bij de oven, om warmte te verkrijgen. Hij stond viel hij in slaap, en bleef daar, hooger wordende, bijkomen weldra de stonden, waarop een zijner voeten geplaatst was; maar zijn slaap werd er niet door gestoord, en hij bleef rustig, hoewel het vuur zijnen voet en zelfs het been tot boven den enkel had verteerd. In dien staat was het, dat de werklieden van den oven hem den volgenden ochtend, terzelfder plaatse, en nog voortdurend slapende, vonden. Toen men hem wakker maakte voelde hij geene pijn, en, het vreeselijk ongeluk dat hem overkomen was, niet kennende, vroeg hij een zijner schoenen, aan de werklieden die hem omringden, terug, ten einde zijnen weg te kunnen vervolgen. Toen hij opstaande den verbranden voet op den grond plaatste, brak het verbrande gedeelte van dat been als houtstok aan stukken; men bragt hem naar het hospitaal, alwaar zijn zonderlinge toestand algemeene belangstelling inboezemde. Hij gaf voortdurend geen teeken van pijn, en alles duidde ook aan, dat hij dezelve niet gevoelde. Het vuur dat hem verteerde, had echter deezelfs verwondingen niet gestaat, en na veertien dagen tijds had hij opgehouden te leven. Het is niet op loze geruchten, maar ten gevolge mijner eigene waarnemingen, dat ik deze zaak mededeel, welke niet ver van mijne woning voorviel. Men weet, dat, wanneer eene versche wonde in koolzuur-stof-gas, wordt gedompeld, de pijn, welke dezelve veroorzaakt ophoudt; mogelijk is het de koolzuur-stof-gas, die uit den oven kwam, welke de, voor den ongelukkige zoo noodlottige gevoelloosheid veroorzaakte. Deze gas, door middel waarvan de Duitse oudheid in de kunst der Doodskunst de Doodskunst te wege brachten, heeft de verschillendste en tegenstrijdigste uitwerkingen op het zenuwgestel; want nu veroorzaakt dezelve de hevigste krampen, en dan schijnt zij eene algemeene verzwakking, voornamelijk der hersenen, te bewerken.

OVER DE OPIUM-TEELT,

TE AFGHAN - KARAK-HISSAR, IN KESIN - ASIA.

De grond van *Afghan-Karak-Hissar* (het zwart kastel) is bijzonder geschikt voor de opium-teelt. Niet ver van de stad strekt zich eene vlakte van 10 Fransche mijlen lengte uit, welke van afstand tot afstand met kleine heuveltjes van 80 tot 2 meters hoogte is doorsneden. De bodem bestaat uit eene gruisachtige aarde, welke zich niet met het water vermengt.

De teelt van den slaaptel is zeer belangrijk in het Pachalik, waarvan *Karak-Hissar* de hoofdplaats is, en strekt zich zelfs in verscheidene Pachalika uit. Dezelve vereischt niet veel warmte, alleen meet er in de laatste helft van Mei en in Junij niet veel regen vallen, daar dezelve de opium doet druipen.

Het slaapbollen-zaad wordt te Kara-Hissar bij maten van 60 *oguen* verkocht tegen 20 *paras* of 30 *piasters* het *ogue*, hetwelk gelijk staat met 400 Nederl. ponden. Men begint in December met de aarde door middel van het houweel te bewerken. De voren moeten eene genoegzame breedte hebben, opdat men behoorlijk in den akker kunne rondgaan, zonder de stangen te beschadigen. Het zaad wordt zoo dun gezaaid, dat een *ogue* zaad voldoende is, om eene oppervlakte van 1000 vierkante metes te voorzien. De besproeiing wordt van den regen afgewacht, zoodat volmaakte droogte almede voldoende is om een misgewas te veroorzaken.

Weinige dagen nadat de bloem gevallen is, komen mannen en vrouwen op het veld en splijten de hoofden der bollen horizontaal door, zorg dragende, dat de spleet niet te diep indringt. Dadelijk komt er een wit vocht uit, dat in stralen langs de spleet nederloopt. Men laat den akker den geheelen dag en den nacht in dien staat. Den volgenden dag zamelt men met breede messen de opium van de bollen in, dezelve heeft dan reeds eene bruine kleur verkregen, welke donkerder wordt naar mate zij opdroogt. Eene slaapbol geeft slechts eens opium, en levert maar eenige gruisen op.

Eene eerste vervalsching, welke de opium ondergaat, komt van de boeren, die bij het inzamelen zorg dragen, om de buitenste schaal zacht te wrijven, ten einde er de zwaarte van te vermeerderen. De opium aldus ingezameld zijnde, vertoont zich als eene taaije geleij, men legt dezelve in kleine aarden potten en stampet ze fijn, daarin van tijd tot tijd spuwende, door de boeren verzekeren, dat het water de opium zacht maakt. Men wikkelt de kleine aarden potten in eenen chandoe van papier, en brengt zij in den markt.

De kleine aarden potten, welke de opium geleverd hebben, is ook goed om het volgende jaar te zaaijen.

Voorheen was de handel van de opium vrij; sedert ruim vijf jaren heeft de Sultan er zich het monopolie van voorbehouden, maar alras werd er sluikhandel gedreven, welke Zijne Hoogheid van bijna een derde zijner inkomsten dienaangaande berooft. In het eerste jaar kecht dezelve de opium voor den prijs van 36 *piasters* de *par* van 250 *drachmes* in; vervolgens betaalde hij 45, daarna 50 *piasters*. In weerwil van dien hoogen prijs, kan hij den sluikhandel niet beteugelen. In 1835 heeft men slechts 75,000 *taffes* opium ingezameld; andere jaren bedroeg zulks tot 150,000 *taffes*, een verschil, dat alhoewel het uitsluit niet alleen aan den slechten oogst moet worden toegeschreven.

Deze willekeurige maatregel, welke den handel van Smirna drukt zonder den Sultan te verrijken, schijnt, niettegenstaande de levendige tegenspraak der kooplieden, zoo spoedig niet te zullen worden ingetrokken. De eigenaars der opium-luizen zien dit echter met genoegen aan, daar zij altijd zeker zijn hunne voortbrachten tot voordeelige prijzen te verkoopen. Het is onder de strengste straffen verboden dezelve, aan wie het ook zij, te de-liveren. De opium van het geheele jaar wordt naar Konstantinopel vervoerd, alwaar het Gouvernement de opium van 180 tot 200 *piasters* de *ogue* afzet, na dezelve eene tweede vervalsching door vermenging met vreemde aardsoorten, te hebben laten ondergaan.

Op Dingsdag den 14 November aanstaande 's voormiddags ten 10 ure, zal in het lokaal des Beurs te Batavia voor rekening van het Gouvernement, door den ondergeteekende een publieke veiling worden gehouden van 6000 à 10,000 pikols Banka's tin, liggende in 's lands graan en ijzer-pakhuisen alhier, en zulks op de ondervolgende voorwaarden:

1. De verkoop zal geschieden op een crediet van twee maanden, en de betaling zal alhier en te Samarang of Soerabaja moeten plaats hebben in zilver geld of zilver bankpapier, dan wel ter keuze van de koopers in koper geld of koper bankpapier, met een opgeld van 20 ten honderd; zullende wanneer de betaling niet binnen den gemelden tijd heeft plaats gehad, de koopers van dien tijd elke maand verbeuren eene boete van 2 pCt. waarbij een gedeelte van eene maand voor eene geheele maand zal worden gerekend.

2. Het tin zal binnen twee maanden na de veiling moeten worden afgehaald, terwijl na dien tijd voor elk ongehaald gebleven pikol tin, tien cents zilver 's maanden aan pakkagekosten zal moeten worden voldaan, zullende eene gebroken maand voor eene geheele gerekend worden.

3. De aflevering van het tin zal geschieden op bewijs van betaling.

4. Gedurende drie maanden na deze veiling, zal voor 's lands graan en ijzer-pakhuisen alhier, bij de nu te houden veiling de hoeveelheid van 10,000 pikols geheel wordt van de hand gezet, zullende anders de stilstand korter zijn, naar evenredigheid van de verkochte hoeveelheid; deze stilstand derogeert echter niet aan de bepaling of aan den lust den Resident van Banka gegeven, om aldaar jaarlijks 2000 pikols tin te verkoopen, even min als aan de gegeven autorisatie, om op Palembang jaarlijks 1000 pikols tin van de hand te zetten, en behoudende het Gouvernement zich wijders voor, om jaarlijks te beginnen met het loopend jaar voor den uitvoer over eene hoeveelheid van 10,000 pikols tin te bepalen.

BATAVIA, De Directeur van 's lands producten en Civ. Magazijnen.
den 31 Oct. 1837. VAN CATTENBURG.

Op weensdag den 15den November, den ochtend te 10 ure, zal ten kantore van den ondergeteekende publiek ver-

pacht worden, het regt tot den verkoop van zout in de residentie Batavia en de afdeeling Buitenzorg, gedurende het jaar 1838.

Deze verpachting zal geschieden op dezelfde voorwaarden als gedurende dit loopend jaar in werking, en in de Java-sche Couranten van den 3den December 1831, 29 November 1832 en November 1833, no. 144, 142 en 115 geinsereerd zijn.

De pacht conditien liggen voor belanghebbenden ter lezing op het residentie kantoor.

BATAVIA, De Resident van Batavia,
den 2den Nov. 1837. D. F. W. PIETERMAAT.

—De Resident van Batavia roept mits deze elk en een iegelijk op, welke vermeenen mogt, eenig regt of pre-tentie te hebben, op vier rollen zeildoek, sedert den jare 1833, alhier op het buiten prauwen-kantoor liggende, ten einde binnen den tijd van drie maanden van zijn regt te doen blijken; zullende bij gebreke van dien, ten deze worden gehandeld, zoo als zulks ten aanzien van onbeheerde goederen is voorgeschreven.

BATAVIA, De Resident van Batavia,
den 30ten October 1837. D. F. W. PIETERMAAT.

—Op zaterdag den 25sten November aanstaande, zal door den Resident van Cheribon, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen, gearresteerd bij besluit van den Minister van Staat, Kommissaris Generaal van Nederlandsch Indië, van den 17den Julij 1829 no. 13, (staatsblad 1829 no. 67), de uitbesteding der leverancien voor de onderscheidene benoedigheden, voor het civiel departement, gedurende den jare 1838, in de residentie Cheribon, onder nadere goedkeuring van het Gouvernemen worden gehouden:

Eerste Perceel.

Van de levering van eene approxmatieve hoeveelheid van 49000 ponden rijst; 7000 ponden gedroogde visch; 200 kannen klapper-olie; 200 kannen lamp-olie; lampka-toen; 40 vademen brandhout en 4000 stuks stroolappen, tot het vervaardigen van geldzakken, of zoo veel meer of minder als noodig zal zijn, onder de navolgende voorwaar-den:

Art. 1. De rijst zal moeten zijn van den jongsten oogst en goed genuiverd van padie.

Art. 2. De levering zal moeten geschieden regstreeks aan den verbruiker, zonder eenige tussenkomst van 's lands pakhuisen, op aanvraag van de civiele autoriteit.

Art. 3. De stroolappen moeten op aanvraag geleverd worden, aan 's lands algemeene geldkassen in de residen-tie, zonder dat daarvoor eenige beloon of anderszins vergoeding zal worden gegeven.

Art. 4. De stroolappen moeten zijn, van eene goede kwaliteit.

Art. 5. Bij aldien de leverancier in gebreke mogt blij-ven, eenige der genoemde artikelen op aanvraag te le-veren, zullen derselven voor zijne rekening elders worden ingekocht, en hij daarenboven verbeuren eene boete van 10 percent.

Tweede Perceel.

De levering van 65700 ponden padie, voor de poste-rijen in de residentie Cheribon, benevens de padie, ten bedragen van 45000 ponden, voor de djaffang-sekars-paarden, of zoo veel meer of minder, als zal benoedigd zijn:

Art. 1. Voor ieder post- of djaffang-sekars-paard, zal moeten worden geleverd, 2 pond padie van de beste soort per dag.

Art. 2. De levering zal moeten geschieden, elke post-station afzonderlijk, voor de zich aldaar bevindende paar-den, en voor de djaffang-sekars-paarden aan de stallen, waar die zich zullen bevinden, zonder dat hiervoor enig koelloon of andere transport kosten, door de leveranciers zullen worden genomen.

Art. 3. De leverancier in gebreke blijvende, de benoo-digde padie op elke station, en aan elke stal te leveren, zoo zal daarin voor zijne rekening worden voorzien, en hij daarenboven verbeuren eene boete van 10 percent.

Derde Perceel.

De levering van 1200 stuks indigo kisten, of zoo veel meer of minder als benoedigd mogt zijn:

Art. 1. De kisten zullen moeten zijn, van eenen grooten maat, en de grootte hebben van 2 picols ingevolge me-del.

Art. 2. De kisten zullen moeten geleverd worden, aan 's lands pakhuis te Cheribon, zonder eenige tussenkomst van het Gouvernement.

Art. 3. De aannemer in gebreken blijvende, om op de eerste aanvraag de benoedigde indigo kisten onmiddellijk te leveren, zal verbeuren eene geld boete van f 1, voor elke kist, die niet in tijds geleverd is, zullende bovendien de benoedigde kisten voor zijne rekening en risico, worden aangemaakt.

Vierde Perceel.

Voor het leveren van gras voor de djaffangs-sekars-paar-den in deze residentie:

(Zie verder het Bijvoegsel.)

Zaterdag, 4 November 1837.

Art. 1. Het gras voor de djajang-sekars-paarden; moet geleverd worden aan de stallen der djajang-sekars, waar die zich zullen mogen bevinden.

Art. 2. Voor elk paard zal daags moeten geleverd worden 65 ponden goed zuiver versch gras, en wel zoodanig dat de eene helft des morgens voor 8 uren, en de weder helft des namiddags voor 6 uren, aan de stallen wordt gebragt.

Art. 3. De leverancier in gebrake blijvende het benoogde gras, aan de stallen te leveren, zal daarin voor zijne rekening worden voorzien.

De betaling zal geschieden drie maandelijks, na dat de aankopen van den leverancier door de algemeene rekeningen der Gouvernemens zullen zijn gekeurd, en koperen munt, behoudende het Gouvernement zich voor, ook zilver te kunnen betalen in de rede van f. 5 zilver voor f. 6 koper.

De aanneming zal ingaan met den 1sten Januarij en eindigen met ultimo December 1838.

De minste inschrijver op elk perceel, zal van den definitieven aannemer, eene premie van 1 percent erlangen, op de waarschijnlijk door hem te ontvangen som, berekend naar de bij deze voorwaarden bekend gestelde hoeveelheden der artikelen.

CHERIBON, De Resident voornoemd, den 26sten October 1837. J. W. H. SMISSAERT.

—Op woensdag den 15den November aanstaande des morgens ten negen ure zal overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen Staatsblad 1829, no. 67, in den datum van den Regent van Poerworedjo, Radin adi pati Tjokro Negoro, ten overstaan van den Resident van Bagelen onder nadere goedkeuring van het Gouvernement eene uitbesteding worden gehouden voor de ondervergelde leveringen van 1838, als:

Van transport middelen voor den vervoer van Gouvernements kaffij uit de pakhuizen te Poerworedjo, Wonosobo en Sapoeran naar Samarang, wordende geraamd op 29,120 picols, als:

van Poerworedjo 4,120 picols
Wonosobo 18,000
Sapoeran 7,000

zullende de aannemer ten minste 5,000 picols 's maands moeten afvoeren, te rekenen van primo Junij, of zoo veel vroeger of later als door den Resident 15 dagen te voren aan den aannemer zal worden bekend gemaakt, en van de plaatsen welke hem zullen worden opgegeven.

Er zal een half percent spillage worden te goed gedaan, blijvende die spillage echter ten voordeele van het Gouvernement, en kunnende derhalve alleen worden berekend wanneer er minderheden mogten bevonden worden.

Tweede Perceel.
Van den aanmaak van cc. 1,500 jatie houten kisten of zoo veel meerder of minder als bevonden zullen worden benoogd te zijn, tot transport van Gouvernements indigo.

hoog 1 voet 5 duim
lang 3 " 2 " en
breed 2 " 3 "

de planken circa 1 duim dik met zwaluw staarten in elkander gevoegd, met spijkers bevestigd en voorzien van tien ijzere bandjes, zullende van deze kisten een monster op het residentie kantoor en bij de uitbesteding te bezigtigen zijn.

Derde Perceel.
Van transport middelen van Gouvernements indigo van Poerworedjo, Keboemen, Ambal en Ledok, naar Samarang, wordende de hoeveelheid kisten die gezegde indigo zullen inhouden begroot op p. m. 1500 stuks wegende ieder cc. 300 pond bruto.

Vierde Perceel.
Van den aanmaak van cc. 1000 houten kistjes met ijzeren beslag, dan wel zoo veel meer of minder als in dat jaar benoogd zullen wezen ter verzending van kopergeld, ieder kist geschikt om f 175 gulden te kunnen bevatten, zullende een monster op het bureau van den resident als ook bij de uitbesteding te zien zijn.

Vijfde Perceel.
Van transport van kopergeld met draagbeesten, zullende de vracht van elk draagbeest bestaan uit twee kistjes ieder inhoudende f 175, en zal de opveiling per paal afstands geschieden.

Zesde Perceel.
Van de leverantie van geld zakken voor koperen munt, houdende ieder f 25 volgens monster op het kantoor van den resident en bij de uitbesteding te zien, zullende van dezelve ongeveer 25,000 stuks benoogd zijn.

Zevende Perceel.
Van voeding voor gevangenen en kettinggangers, calculatief gerekend op 50 koppen daags, en aanwezig op Poer-

woredjo, Keboemen, Ambal en Ledok zoo mede van lampolie voor de gevangenen op genoomde plaatsen, gerekend op een halve fles daags; de voeding bestaat van hooft daags in een en een vierde pond goede witte, gekookte rijst, een twintigste pond zout, een vijfde pond drooge visch of karbouwen- of ossen vleesch, om den anderen dag bij afwisseling en de noodige siro daags, voorts twee maal 's weeks groenten, waar onder uien en rabbe in alle te leveren aan de lokalen der kettinggangers en gevangenen op zoodanige uren als de Resident zal bepalen, zullende telkens wanneer de gemelde voeding niet van zoo goede hoedanigheid is, als de kettinggangers en gevangenen van f 25, en de voeding bij twijfeling door eene commissie worden onderzocht.

Achtste Perceel.
Van levering van rijst voor de pradjerits aanwezig te Poerworedjo, Koeto-ardjo, Keboemen, Ambal, Karang Anjer en Ledok welke calculatief zal bedragen, als:

Poerworedjo, cc. 140 picols.
Koeto-ardjo, " 100 "
Keboemen, " 120 "
Ambal, " 120 "
Karang Anjer, " 120 "
Ledok, " 150 "

De rijst moet van goede kwaliteit en van den oogst van 1838 zijn.

Negende Perceel.
Van levering van gras en padie voor de paarden van het detachement, djajanga sekars (30 in getal) waarvan een vierde gedeelte is gestationeerd te Wonosoban dragende het sation voor ieder paard daags 65 ponden gras en 2 pond padie, zullende de beide van de plaats van morgen ten 7 ure en de wederhelft des middags ten 6 ure, moeten worden geleverd aan den aannemer, van gezegde detachementen te desse na van neneib naar el sbris na, naar

De voormelde leveranciers zullen beginnen met den 1sten Januarij en eindigen met den 31sten December 1838, deze beide tijden daaronder begrepen.

De te leveren hoeveelheden of te vervoeren producten zullen zoo veel meer of minder moeten bedragen als de behoefte zal vorderen.

De betaling zal geschieden in koperen munt, op de door de Algemeene Rekeningen gekeurd, en de aannemer zal zoo het Gouvernement, tusschen twee maanden na dat hij de plaats heeft in zilvergeld tegen vijf gulden per zes gulden koper.

De leveranciers zullen tegen voldoende borgtocht een doorlopend voorschot van drie maanden op het waarschijnlijk bedrag der geheele aanneming kunnen ontvangen, zullende het zelve in de laatste zes maanden moeten worden verrekend.

De definitieve aannemer zal aan den definitieven aannemer uitkeeren eene premie van een half percent op het waarschijnlijk bedrag der geheele leverantie.

De verdere voorwaarden en inlichtingen in deze salken dagelijks, zon- en feestdagen uitgezonderd, ten kantore van den ondergetekende kunnen worden gelezen, wordende de gegadigden genoodigd, dezelve inschrijving biljetten overeenkomstig het reglement op de uitbestedingen te bezigtigen en in persoon of door gemagtigde bij de uitbesteding tegenwoordig te zijn.

POERWOREDO, De Resident voornoemd, den 20sten October 1837. A. J. RUITENBACH.

De Resident van Kadoe maakt bij deze bekend, dat door hem op den 16den November aanstaande, te Magelang een minst inschrijvende zal worden uitbesteed, de levering van:

Padie en gras, ten dienste der djajang-sekars en posterijen.
De rijst, ten dienste der pradjerits, zoodmede de benoogde geldkisten en geldzakken ten dienste van 's lands algemeene geldkas aldaar, gedurende 1838, en zulks overeenkomstig de voorwaarden welke ter visie liggen op het residentie-kantoor te Magelang.

Gegadigden worden mitsdien versocht hunne biljetten van inschrijving voor of op den hiertoven bepaalden dag in te zenden, en bij de uitbesteding tegenwoordig te zijn.

MAGELANG, De Resident voornoemd, den 20sten Oct. 1837. G. L. HARTMAN.

De ondergetekende Algemeen Ontvanger te Soerabaja, als belast met de inning der verponding, maakt bij deze bekend, dat de tweede termijn dezer belasting over dit loopend jaar, voor ultimo December dezes jaars zal moeten zijn aangezuiverd, en dat tot den ontvangst der belasting in den loop der maand November en December eerstkomende, dagelijks van 'smorgens acht tot des namiddags een uur, (zon- en feestdagen uitgezonderd), zal worden gevaceerd ten kantore van den algemeenen ontvanger voornoemd; worden de belastingsschuldigen mitsdien herinnerd om, voor de

ommekeert, den voorgeselde termijn, behoort deze be-
lasting te kunnen voldoen, ten einde niet te vervallen in
de bepaalde boete.

Soerabaja, De Algemeene Ontvanger voorad.,
den 19den Oct. 1837. SEIJDEL KOON.

De ondergetoekende Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat
en lands gebouwen, maakt hiermede bekend, dat op vrijdag
den 3 November a.s. om 10 uur, de zoogenaamde Jasmoring
over de groote rivier bij de Buitenkerk voor de passage
van rijtuigen en paarden zal worden opengesteld.

Batavia, De Hoofd-Ing. voorad.
den 31 Oct. 1837. J. TROMP.

De hoofd-administrateur der Marine, maakt hiermede be-
kend, dat ingevolge de daartoe verleende autorisatie bij
Gouvernement's besluit van den 14den December 1836 no. 1,
op afdeling den 14den November dezes jaars, te Soera-
baja publiek aan den meestbiedende ter sloeping zal wor-
den verkocht, de aldaar ter reede liggende koloniale kuy-
vet ZWALUW, waaromtrent nadere informatie bij het ma-
rine departement te Batavia, en ten bureele van den hoofd-
en equipagie-meester te Soerabaja, worden ingevraagd.

Batavia, De hoofd-administrateur voorad.
den 26sten October 1837. RULOFFS.

EDICTALE CITATIEN.

Alzoo president en leden in den raad van justitie te
Batavia, op het daartoe gedaan verzoek, door Mr. P. van
Tunten, advocaat en procureur, voor en van wege Char-
les Stricker, als executeur in den boedel van *Wittus
Fitz Pains*, hebben verleend appèllement van arrest met
de clausule van R. A. bij edictale citatie, contra A. Lan-
dale, met bepaling van den dag van regten, zijnde den
18den Januarij 1838:

Zoo is het, dat ik ondergetoekende deurwaarder bij ge-
noemden raad, mits deze gemelde A. Landale dagvaarde, om
ten dien dage, des morgens ten 8 ure te compareren,
den wat gemagtigde te worden, ter rolle van vermelden
raad, ten einde te zien dienen van eisch en te hooren
concluderen als ten fine van dien.

Batavia, De deurwaarder voornemend,
den 26sten October 1837. WASMUS.

Alzoo president en leden in den raad van justitie te
Batavia, op het daartoe gedaan verzoek, door Mr. Jacob Otto Wijnman R. O.,
en van wege het Gouvernement van Nederlandsch Indië,
in dato 18 dezer, gedaan verzoek, hebben verleend het
eerste defect en de profijten van dien regten, met ad-
missie tot het doen eener tweede citatie bij edicte ad valvas
quere, op en tegen allen en een iegelijk, die vermeenen
recht te hebben, actie, aanspraak of pretentie te hebben,
op eenige goederen, van tien hollen amfioen, den 13den
Augustus 1837, door de politie te Rembang achterhaald,
waarvan de eigenaars onbekend zijn:

Zoo is het, dat ik eerste deurwaarder en genwoonen exhi-
biten bij voornoemden raad, bij deze voor de tweede maal
dagvaarde, elk en een iegelijk, welke zoude vermeenen
recht te hebben, actie of pretentie te hebben op de bovenge-
melde amfioen, om op woensdag den 29sten November 1837,
des morgens ten half 8 ure, ter openbare rolle van voer-
gemelden raad, in persoon dan wel bij gemagtigden te
compareren, ten einde het eerste defect te purgeren, en
als nog zijn vermoend recht te institueren, voorts te
hooren refereren, aan den door den fiskaal R. O., ter
rolle van den 18den dezer, gedienden eisch en genomen
conclusie.

Aldus gedaan te Samarang, den 24sten October 1837.
De eerste deurwaarder voornemend,
A. PIJL.

VERKOOP DEPARTAMENT.

Op afdeling den 7den November 1837.

Voor het negotie-huis van de *Nijs, Brown & Co.*, van
eenige, op den 3den dezer onverkocht gebleven goederen,
wie vendu-advertentie javasche courant van den 28sten jl.,
alsmede van een scheeps chronometer en sextant, goudgal-
len, opauetten, effen en gestreept gaas en neteldoek, fraaie
engelsche schoer kistjes, chineesch effen groen en gestreept
gordijn-gaas, tafel- en servetgoed, fluweelen linnen, dames
schoenen, balkleeders, kranjes, timon lapels, koperen
kenkenpannen, plecten hanglampen met 4 armen, manilla
sigaren, zijl op vaten en fleschen, zoutwater, eau de
cologne, livende, engelsch bier op bottels.

En voor rekening van het Gouvernement, van een partij
koffij en meel.

Op dinsdag den 7den November 1837.

Voor het pakhuys van *Santlagens & Glaser*, (tegen vier
percent vendu-salaris), de inventaris van het schip BA-

TAVIA, liggende ter reede en daarna het scheeps hol, voor
rekening van wien het aangaat.

Op woensdag den 8ten November 1837.

Voor het commissie-huis van J. Speet, van fraaie ja-
pansche schutels en bezems, japansche vruchten, spiegels,
schilderijen, eene partij zeer fraaie mahonie-houten meubelen,
als: sofa's, kasten, tafels, enz., extra fraaie
kinderspeelgoed, versche grasboter in dubbeld fust, kazen,
hammen, best princessen bier, fijn wit linnen aan stuk-
ken van 50 ellen, fraaie gouden en zilveren engelsche
horologien, paarden, wagens, bendies enz.

Op donderdag den 9den November 1837.

Voor het commissie-huis van E. S. Vout & Co., van
eene partij diverse pas aangebrachte provisien, bestaande
in: grasboter dubbeld fust, hammen, kazen, roipens, zuur-
kool, pruimen, rozijnen en amandelen, beter in enkeld
fust, rookpeesch en rijst, lijn-olie in bidders, best
meel, lakens diverse kwaliteiten, engelsche en japansche
zadels, madera en roode-wijn, fijne roode-wijn in kistjes
van een dozijn, salade-olie, koeken, suikerwerk, lijnwa-
den, katoenen, enz., meubelen, goud- en silverwerken,
koffij en meer andere goederen; alsmede circa 40 fles-
schen arewroot, zonder reserve.

Op vrijdag den 10den November 1837.

Ten overstaan van eene commissie uit het collegie van
boedelmeesteren, zullen voor rekening van diverse boedels,
worden verkocht wagens, paarden, huismeebelen, eene partij
indigo en gereedschappen, benevens eene ijzeren geldkist.

Alsmede voor rekening van wijlen *Jo Atjie*, 14 groote
indigo kulpes, welke van heden aan het starfhuys op Pe-
tak Baroe, voor een ieder te zien zijn.

En precies ten elf ure, de volgende vastigheden, voor
rekening des boedels van de chineesche vrouw *Siu Tannio*:
Zeker erf, bebouwd met een steenen pedak, blok P
no. 17, verponding no. 2271.

Voor rekening des boedels van wijlen *Ramelan, Mieda,
Saeda en Naica*:

Zeker erf, bebouwd met een pedak van varen van steen
en de rest van planken en bamboezen, met pannen gedekt,
blok M 4de deel no. 126.

Voor rekening des boedels van wijlen den inlander *Sie-
man*:

Zeker erf, bebouwd met een pedak van varen van steen
en de rest van planken en bamboezen, met pannen gedekt,
gelegen omtrent een half uur gaans, westwaards buiten
deze stad in het westerveld het 8ste deel blok P, sub
no. 535 ten regten no. 571, bij de verponding geregist.
onder no. 7394.

Op zaterdag den 11den November 1837.

Voor het huis van den heer J. B. de Nijs, op Rijn-
wijk, van wagens, waaronder een engelsche chais, een
dito koets en een tent reis-wagen, makassaarsche en koe-
ningansche trekpauzen, makassaarsche rij- en bendie-
paarden, engelsche tuigen, mahoniehouten meubelen, spie-
gels, schilderijen, lampen, stolpen, pendules, eene forte
piano staart stuk, rottingmatten, porselein, piset, silver-
en aardewerken, tafel-serviezen, kristal- en glaswerk, en
verder alles wat tot eene compleete huishouding be-
hoort, zijnde alles voor een ieder den dag voor de vendu-
tie te zien, alsmede een slaaf genaamd *Pluto*, zijnde kok.

En precies ten elf ure, het woonhuis o. a., op Rijn-
wijk, behoorende aan den boedel van wijlen den heer J.
G. Schmidt, reeds geannonceerd geweest in de couranten
van den 21 en 25sten October jl. no. 84 en 85, waarvan
de conditie van verkoop ten vendu-kantore ter visie liggen.

—Op de vendutie van woensdag, voor het commissie-huis
van J. Speet, zal mede worden verkocht preetes ten elf
ure, eenige prachtige juwelen allen in holland geslepen en
gezet, als:

- 1 paar brillanten oorbellen, van 4 en 4 karant ieder.
- 4 extra fraaie brillanten ringen van 4 en 4 karant ieder.
- 1 Farroumiere met een fraaie brillant van circa 4 karant.
- 1 zeer fraaie snoer paarden.
- 2 stel brillanten a jour gezette hembknoopjes.
- 1 goud cilinder horlogie met gouden ketting.
- 1 fraaie hemdspeld, alles daags te voren te zien.

—Op de vendutie van donderdag 9 dezer, zal mede door
E. S. Vout & Co., verkocht worden, eene partij pas aan-
gebrachte grasboter in dubbeld fust.

—Op de vendutie van donderdag 9 dezer, zal mede nog
door E. S. Vout & Co., verkocht worden, eene pas aan-
gebrachte partij salade-olie in mandjes van een dozijn, li-
keuren, zeer mooi kinder speelgoed, diverse gelaen in
potjes, siropen, en vele andere goederen meer.

—Op de vendutie van donderdag 9 dezer, zullen mede bij E.
S. Vout & Co., zonder reserve verkocht worden, circa

220 stukken 2 ongeschikte madapolams, 35 design reeds zakdoeken, 212 penden wit knoopen garen van no. 30, europesche laarzen, eene partij min of meer beschadigd fluweel, europesche en knapsche tuitzaden.

—Op de vendutie van donderdag den 9den dezer bij de ondergeteekenden, zal mede nog verkocht worden, satin van diverse kleuren, fijne zijden mans en dames kousen en sokken, witte en zwarte zijden handschoenen, schoer-, pennen- en tafelmessen eerste soort, fijne gemaakte hemden van verschillende kleuren, sjaal, lakens van onderscheidene kwaliteiten zeer geschikt voor bondies en wagens, casimier, wagenkapleder, benevens een partijje geveerde muskiet leder, pomade, postpapier en eenige schikstijlen.

E. S. VOUTE & CO.

NB. De vendutie zal precies ten half negen ure beginnen.

—Op zaterdag den 4den November 1837, zal te Meester-Cornelis van der Veen worden gehouden van wagen en bondie pennen, tafelmessen, eerste soort, fijne gemaakte hemden van verschillende kleuren, sjaal, lakens van onderscheidene kwaliteiten zeer geschikt voor bondies en wagens, casimier, wagenkapleder, benevens een partijje geveerde muskiet leder, pomade, postpapier en eenige schikstijlen.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

In den loop der aanstaande week, dag en plaats nader te bepalen, zal bij publieke veiling worden verkocht, met concessie tot afbraak naar verkiezing van den koper, het huis en erf toebehoorende aan nu wijlen vrouwe Aletta Jarrissa van Hest wed. Mr. Willem Papken, staande en gelegen aan de westzijde van den Molenvlietschen dijk even buiten deze stad.

En voor rekening des boedels van wijlen Mr. D. Poppe, zeker erf bebouwd met een huisje, combuis, dispens, slaven vertrekken, paardenstal en wagenhuis, staande en gelegen even buiten deze stad. Nietverre van de zuiden Voorstad, bij de verponding doorlopende onder no. 2,152.

—H. A. Kout & Co., hebben in commissie, te contant te verkoop eenige diverse soorten van kinder en heeren petten en gras henen.

—Bij den ondergeteekenden, zijn te bekomen verschee balsem, gale, elixir tonique anti-glaireux, kooklampen in kinderkamers, elastieke Bougies, lavement spuit, groot en klein; breukbanden, benevens eenige soorten van nieuwe geneesmiddelen enz.

O. L. SCHINDLER.

SAMARANG, 24 October 1837.

—Verschee groente-raden, de 20 a 25 soorten a 1/10 silver, te bekomen bij Augustyne, te Toempak, onder Sala.

—Op voordeelige voorwaarden te koop, het huis van den ondergeteekende, aan den noordkant van het Koningsplein.

P. VAN REES.

—Bij Hermens en Blauw, zijn te bekomen, fijne lakens en casimiren van alle kleuren, de nieuwste zijden stoffen tot vesten, witte en zwarte manshoeden, fluweelen kinder petten met goud en verlake heeren schoenen.

HUWELIJKEN.

Getrouwd,

JOHAN GEORGE OTTO STUART VON SCHMIDT
AUF ALTENSTADT, Ridder der Militaire Willem
Orde 4de Klasse, Assistent Resident van Kebon-
men, (residentie Bagalen).

WILHELMINE JENOKA VAN LAREN.

Makassar, (residentie Kadoe) den 2den Oct. 1837.

GEBORTEN.

Bevallen van eenen zoon, de echtgenoot van
J. A. WILKENS.
SOKRAKARTA, den 17den October 1837.

STERFGEVALLEN.

Op den 25sten September jl., is op de terug reis van Padang naar Batavia, aan boord van de bark *La Girandiere* overleden, den heer Johan Willem Staten Horst, geboren te Colombo op het eiland Ceilon den 23sten October 1801. Debitoren en crediteuren in diens nalatenschap worden verzocht, om binnen den tijd van drie maanden, gerekend van heden betaling of opgave te doen, aan den
BATAVIA,
1 November 1837. *Mits testamentairen executeur,*
JOHN SCOTT.

—Op den 22sten September jl., is te Batavia overleden, R. M. P. G. A. D. W. Griedt, in den ouderdom van circa 25 jaren, echtgenoot van den kaptijn

A. A. FRISSART.

—Op den 28sten October jl., overleed alhier de welbeld gestenge heer K. T. J. Power, kapitein der infanterie, Ridder van het Legioen van eer. Degenen welke van de nalatenschap iets te vorderen hebben, dan wel aan dezelfde verschuldigd zijn, gelieven daarvan aangifte of betaling te doen aan de commissarissen, binnen den tijd van drie maanden.

J. DE HART, *1ste luit. l. bij het algemeene*
J. A. MULLE, *2de idem, idem.*

—Op den 28sten October 1837 overleed alhier, de heer Pons Siemoko. Creditoren en debiteuren worden verzocht, aangifte of betaling te doen, bij den ondergeteekende binnen drie maanden gerekend van heden, terwijl zij meer wien de overledene zich als borg mochten hebben geïnterponceerd, verzocht worden zich van andere handlen te onttrekken.

BATAVIA,
den 1sten November 1837. *De executeur,*
SOUW PASEENG, 94.

—Den 26sten September, overleed M. G. Basse, geliefde echtgenoot van
J. C. HAM.
Makassar, den 12den October 1837.

NAGELATHEN BOEDELS.

De weeskamer te Batavia, verzocht elk der den boedel die iets te vorderen heeft van, dan wel verschuldigd is, aan de boedels van wijlen P. Strong en P. Meyer, matronen behoord hebbende tot Z. M. koloniale marine; J. E. Niedeke, M. H. Richter, zeeverreder behoord hebbende tot de civiele marine; G. Molloy en J. Childs, particuliere zeeverreder en W. G. Hooghe particulier persoon, om daarvan aan haar aangifte of betaling te doen, binnen den tijd van drie maanden, gerekend van heden.

Namens de weeskamer voornoemd.

BATAVIA,
den 2den Nov. 1837. *De Secretaris,*
L. STEITZ.

—Kantoor van den raad van justitie alhier, 24, 11 October 1837, heeft de desolate boedelkamer te Batavia, verzocht elk der den boedel die iets te vorderen heeft van, dan wel verschuldigd is aan desolate verklaard boedel van wijlen den chinees Kowu Klong, om daarvan binnen den tijd van zes weken, aangifte of betaling te doen ter secretarie dier kamer.

Namens het college voornoemd.

BATAVIA,
den 16den October 1837. *Het Lid,*
A. HOUTKOPER.

—Degenen welke iets te vorderen hebben van, dan wel verschuldigd zijn aan de boedels van wijlen Maria Kijzen de Wendt weduwe Franc Dierckx en Elizabeth Mulder weduwe Reinier Binkens, worden verzocht daarvan aangifte binnen den tijd van drie maanden, aangifte of betaling te doen, ter secretarie van de weeskamer te Batavia.

Namens het college voornoemd.

BATAVIA,
den 16den October 1837. *Het Lid,*
A. HOUTKOPER.

—Creditoren en debiteuren van of aan de boedel van wijlen de alhier ab intestato overleden chineesche matrone Tan Banglio, Tan Tjanlio, Tan Tjanie en wijlen den chinees Tan Hooie, worden verzocht om aangifte of betaling te doen, heden binnen drie maanden, aan

De agenten der Samarangse noten en verdelgheer,
BATAVIA,
den 26sten Oct. 1837. *J. DAMWIK*
H. VAN KILLEN.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

De curatele over den persoon en de goederen van J. Ras geannonceerd in de Javasche Courant van den 25sten Junij 1837 no. 51, opgehouden zijnde, zoo wordt daarvan hi deze kennis gegeven.

Muntion *De Notaris van Batavia*
den 18den Oct. 1837. *REKES, Notaris.*

—Mevrouw G. van Houten, heeft de overname van de vorderen in het hof, dat haar in het hof van de Javasche Courant, op den 1sten December 1837, is gegeven, in het hof op het Koningsplein vroeger bewoond door den heer Caron.

—Te huur, het huis op het Koningsplein, bewoond door J. A. Buijs.

—Te huur, het huis op den weg naar Tanabang, thans bewoond door den heer van Breen; adres bij
Chr. F. FAHUD, 99.

JACOMETTI.

P. SUERMONT & CO.

P. SIERMONDT en CO.

FASTGESTELDE PRIJZEN.

	Batavia	Samarang	Soerabaja			
	Guld.	Cents	Guld.	Cents	Guld.	Cents
Tafel brood de 14 oncen	25		25		32	
Varken - vleesch de katte	36		60		42	
Onze vleesch het	23		16		16	

REFROZEN.

	Batavia	Samarang	Sourabaya
Rijst, witte, roode, per kopping	120	110	100
Rijst, witte, roode, per kopping	55	50	40
Rijst, witte, roode, per kopping	75	70	60
Rijst, witte, roode, per kopping	50	40	30
Rijst, witte, roode, per kopping	42	35	25
Rijst, witte, roode, per kopping	37	30	20
Rijst, witte, roode, per kopping	27	20	10
Rijst, witte, roode, per kopping	12	6	11
Rijst, witte, roode, per kopping	7	5	5
Rijst, witte, roode, per kopping	22	18	19
Rijst, witte, roode, per kopping	14	28	12

De bovenstaande artikelen zijn allen in kantres-munt te betalen. Te betalen wordt de koers á 23 pikels of 3500 g gerekend.

Анализатор.

Nor. 1 — Ned. schip *Vrouw Jeanette*, Tjong Tjethau, van Cheribon den achten october, passagiers, de heer L. Hoop en familie. — dito schip *De Schelde*, C. M. van Dycke, van Soerabaja den achten dito, passagiers, kapitein ter zee Anemart, en de heer Voordewind. — dito schooner *Gellek*, Siengo Djojo, van Joana den achten dito. — Civ. schoener *Doris*, J. G. Nijgh, van Cheribon den zosten dito. — Ned. bark *Jonisour*, Sech Oemar Bin Achmat-Banama, van Indragajah den zosten dito. — dito schip *Athaiet Uimaulah*, Sech Salim Bin Achmat,

Nov. 2 — Ned. schip *Johanna Susanna*, J. B. Berest. van Soerabaja
den 28sten october, passagier, de heer M. Caraplet.

Nov 3 — Ned. schip *Fatal Huir*. E. Igalls, naar Soerabaja, passagiers, de heeren W. Klein, A. Riggs, tl. Marcussen, en de jonge heer J. Christie — dito brik *Dorochea*, J. A. Tholen, naar Padang, passagiers, de heeren J. J. Hoijer, J. Brands en familie, de jonge heer R. Leicester, en mevrouw Tholen. — dito brik *Pushekan*, Sim. Tiauw, naar Tagul. — Civ. schoener *Anadifonene*, J. B. Marrens, naar Padang.

— **Eng. schip** bark *Queen Elizabeth*, van Amsterdam tot Rotterdam; **Eng. schip** bark *Victor*; **Ned. schepen** Vrouw Jeanette, De Schelde, Athaïet Ulmanah, Johanna Susanna, Atije Torachman, Batavia, Anthonij, Marzock, Charlotta, Abel Tasman, De Zeeuw, Onderneming, Marco Bonetti, Charlien La Lucile, Rottestroom; **Goan** tie, Charlotta, Clara Heertog, Teksin, Indramajoe, Erasmus; **barken** Pollux, Jane, Dorothea Henriette, Gouda Susanna, Sumatra, Yoesserin, Margaretha Catharina, Atiat Rachman, Jousour; **schoeners** Augusta, Goanhien, Carolina, Gollek. — **Amerik. schepen** Brokij, Frederik Warre, Louvre, Morrison. — **Frans. brijken** Cijne, L'Arcle. — **Arab. bark** Vester.

HANDELSBERIGTEN

Abram van Ufford te BATAVIA, van den Edeelen Gedeputeerde van
met den 2den November 1827.

AANVOER.

4 do. ankers en kettingen, *H&N & Co.*
 2 do. in nagoe, *A. Gabriel*
 2 do. in nagoe, 1 do. zeep, 3 do. kramenlijen, en 4 do. sagoe, *Order*

UITVOER.

Naar *Sidney*, met de Eng. brik *William, Marthinson*.
130 pfc. peper, 10 kott. rijst, 385 pfc. suiker, en 3 vn. specerijch.
Wilson, Smith & Co.
Benevens vorige lading van *Samarang*.

SCHEPEN IN LADING TE. BATAVIA

NAAM	SCHIEPEN	KAPITAÏN	AGENTEN.
Amsterdam, Ned. schip	Abel Tasman.	Zeylstra.	W. Bissel, toe Laer & Co.
Idem. " "	Onder- neming,	Klein.	Idem.
Idem. " "	Marco Bozaris.	Warnstuck.	Santhagens & Glaser
Rotterdam, " "	Rottie- stroom,	B. H. Kuiper.	Reynst & Vinje.
Sinkapoera, " bark	Polink.	Ons Tjandjar.	Ons Tjandjar.
Muntok en Patermbang, " schip	Adje Tor schman.	Sek.	Sek.
Muntok: Kio- en Sinkap " "	Tekeng.	Qua Boanke.	Qua Boentjean.
Idem " "	Vrouw Jeanette,	Tong Tji- thaw	Tong Tjithaw.
Idem. " schoen	Carolina,	Lo Toansteng	Tan Kapseng.
Timorkoepang, " prauw	Toop.	Lee Hamko.	Lee Hamko.
Nederland, Amer. schip	Broo Klijn,	Richardson.	Paine, Stricker & Co.
Calcutta, " bark	Sumatra,	Wobben.	N H M
China, " schip	Souvre.	Gray.	Thompson, Roberts & Co.
Idem. " "	Moonen.	Gapp.	Paine, Stricker & Co.
Idem. " "	Warten.	Idem.	Idem.
Rionw, " bark	Jane.	Middleton.	Wilson. Smith & Co.
Marselis, Fran. schip	Le Cigne,	Gabriel.	A. Gabriel.

VERSLAG VAN DEN HANDEL, DE SCHEEPVAART, DE ALMEDE VAN
DE INKOMENDE EN UITGAANDE REGTEN OP JAVAGEN, MADURA
OVER DEN JARE 1836 A f 6 neder.

De Directeur van 's Lands Drukkerij
BREEST VAN KEMPEN.